

PERSONER LAGFÖRDA FÖR BROTT

SLUTLIG STATISTIK FÖR 2010

Personer lagförda för brott

Sammanfattning

- År 2010 fattades cirka 138 000 lagföringsbeslut, vilket är en minskning med 2 procent (3 440 beslut) jämfört med 2009. Av dessa var 114 000 beslut lagföringar mot män och 24 000 lagföringar mot kvinnor.
- Antalet lagföringsbeslut har minskat i alla åldersgrupper utom för åldersgruppen 18–20 år som hade en svag ökning med 340 beslut. Störst var minskningen för grupperna 30–49 år (–2 000 lagföringsbeslut eller –4 procent) och 15–17 år (–1 030 beslut eller –7 procent) jämfört med året innan.
- Åtalsunderlåtelseerna minskade med 11 procent sedan förra året till 24 000 beslut och ligger därmed på samma nivåer som 2008. Strafföreläggandena minskade med 8 procent till 39 600 jämfört med året före och låg 2010 på den lägsta nivån på fem år. Den största antalsmässiga minskningen av antalet strafförelägganden och åtalsunderlåtelser gällde framför allt olika former av trafikbrott, till exempel brott mot trafikbrottslagen och trafikförordningen (–1 440 respektive –690 beslut) samt snatterier (–560 respektive –1 110 beslut).
- Domsluten har däremot ökat med 4 procent eller 74 500 domslut år 2010 och ligger därmed på den högsta nivån på tio år. Antalet domslut i domstol ökade framför allt för brott mot trafikförordningen (+850 domslut), ringa narkotikabrott (+840 domslut) och snatteri (+470 domslut) jämfört med året innan.
- Påföljderna böter (utdömda i domstol) och villkorlig dom är de påföljder som ökat mest sedan 2009. Antalet domar med huvudpåföljd villkorlig dom har ökat med 3 procent eller 310 beslut. År 2010 fattades knappt 11 500 lagföringsbeslut där villkorlig dom var huvudpåföljd. Den största ökningen av antalet villkorliga domar har skett då det gäller misshandel (+280 beslut) och bokföringsbrott (+150 beslut). När det gäller utdömda böter i domstol beror ökningen framför allt på böter mot olika former av trafikbrott. Dessutom har en ökning skett när det gäller ringa narkotikabrott och snatteri (+820 respektive +450 beslut).
- Antalet domar där fängelse var huvudpåföljd har minskat med knappt 830 domslut jämfört med året innan till 12 700. Den utdömda strafftiden har ökat från ett medel på knappt 8 månader 2001 till ett medel på närmare 9,5 månader 2010. Den totala straffmassan (summan av antalet utdömda månader) har ökat jämfört med 2001, från en straffmassa på 103 400 månader till 121 500 utdömda månader.

Definitioner

Statistiken över lagförda personer redovisar de *lagföringsbeslut* som fattats under året.

Med lagföringsbeslut avses fällande dom i tingsrätt eller beslut av åklagare, såsom strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse, under ett kalenderår.

En och samma person kan lagföras på olika sätt och vid flera tillfällen under ett år. Ett lagföringsbeslut kan vidare innehålla beslut om flera brott. I dessa fall redovisas huvudbrottet och huvudpåföljden. Utöver antalet beslut redovisas även antalet lagförda brott i en lagföring. För en mer detaljerad beskrivning av begreppen se *Statistikens innehåll*.

Inledning

Lagföringsstatistikens syfte är att belysa strukturen, omfattningen och utvecklingen av den brottslighet som kan konstateras genom lagföringsbeslut, det vill säga domslut, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse. Statistiken ska även ge en bild av påföljdernas inriktning, omfattning och utveckling.

Lagföringsbeslut kan indelas i olika begrepp, dels fällande domar i domstolen (så kallade domslut) dels åklagarbeslut (det vill säga strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse). Även ordningsbot, som utfärdas av polis eller tull, är en sorts lagföringsbeslut. Denna uppgift redovisas dock separat och ingår inte i den övriga statistiken över lagföringsbeslut med mera. En person kan lagföras för flera brott i en och samma lagföring. I statistiken över lagföringsbeslut redovisas huvudbrotten i lagföringarna, det vill säga de brott som har den strängaste påföljden i straffskalan, medan samtliga brott som ingår i lagföringsbesluten redovisas i statistiken över *lagförda brott*. Här bör man tänka på att om flera personer har befunnits skyldiga till samma gärning kommer den att inräknas som ett brott flera gånger i statistiken över lagförda brott.

När du tolkar statistiken *tänk på att*

- i lagföringsstatistiken räknas antalet lagföringsbeslut. I brottsstatistiken räknas i stället antalet anmälda brott. Det är därför inte lämpligt att direkt jämföra fördelningen av huvudbrotten i statistiken över lagföringsbeslut med fördelningen av anmälda brott.
- redovisningen av lagföringsbeslut bygger på huvudbrottet i lagföringsbeslutet, det vill säga brottet med den strängaste påföljden i straffskalan. Det medför att lindrigare brott kan underskattas i förhållande till grövre brott i statistiken över lagföringsbeslut.
- ny lagstiftning kan innebära förändringar av bestämmelsen för ett brott. Ändringar i lagstiftningen medför att man för vissa brott inte kan jämföra antalet lagförda för ett brott med tidigare år utan att beakta eventuella förändringar i lagstiftningen.
- utvecklingen av antalet lagföringsbeslut ofta följer utvecklingen av antalet uppklarade brott och att antalet lagföringsbeslut rörande vissa brott, som trafikbrott och narkotikabrott, till stor del återspeglar polisens och åklagarnas insatser på området.
- statistiken över lagförda brott avser de brott för vilka en enskild person befunnits skyldig, vilket närmast motsvaras av brottsdeltaganden i statistiken över misstänkta personer.
- en och samma person inräknas i statistiken för varje enskilt lagföringsbeslut till skillnad från statistiken över misstänkta personer där en person endast inräknas en gång per brottstyp.
- i lagföringsstatistiken räknas åldern vid lagföringsbeslutet, till skillnad från statistiken för misstänkta personer, där den misstänkta personens ålder räknas utifrån när personen begått brottet.

Utvecklingen av antalet lagföringsbeslut

År 2010 fattades cirka 138 000 lagföringsbeslut i Sverige, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med 2009. Mer än hälften av lagföringsbesluten (74 500 beslut) avsåg *domslut* i tingsrätten, medan resterande 63 600 lagföringar skedde genom ett så kallat *åklagarbeslut*. En minskning har skett vad gäller åtalsunderlåtelse (–2 850 beslut) och strafförelägganden (–3 400 beslut). Däremot har antalet domslut i tingsrätten ökat med nästan 2 800 beslut jämfört med 2009.

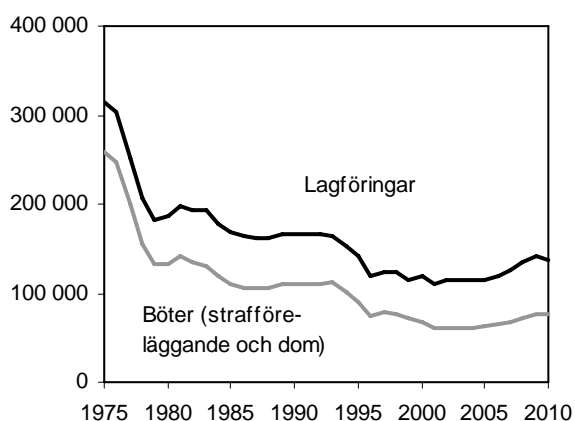
Lagföringar gällande olika former av trafikbrott har minskat framför allt när det gäller strafförelägganden och åtalsunderlåtelse, men även antalet domslut minskade jämfört med året innan. Totalt minskade antalet lagföringar mot trafikbrottslagen med 1 500 beslut (–5 procent) och för övriga trafikbrott var minskningen 1 800 beslut (–8 procent). Undantaget är antalet domslut gällande trafikförordningen, som har ökat med 850 beslut jämfört med 2009.

Jämfört med föregående år ökade antalet domslut mest för narkotikabrott. Antalet beslut för ringa narkotikabrott ökade med 840 beslut eller 17 procent jämfört med året innan.

Även antalet domslut för snatteri har ökat jämfört med förra året med cirka 470 beslut eller 12 procent. Samtidigt minskade antalet åtalsunderlåtelse (–1 100 beslut eller –14 procent) och antalet strafförelägganden (–560 beslut eller –9 procent) jämfört med föregående år för snatteri. Totalt minskade därmed antalet lagföringar för snatteri med 1 200 beslut eller 7 procent jämfört med året innan.

Domsluten har även ökat när det gäller brott mot lag om förbud beträffande knivar (+ 240 beslut eller +35 procent) samt misshandel (+230 beslut eller +3 procent).

Sett i ett längre perspektiv, sedan år 1975, har antalet lagföringsbeslut mer än halverats. En större del av minskningen inträffade redan i slutet av 1970-talet när fylleri avkriminaliserades. Under den efterföljande perioden, fram till mitten av 1990-talet, kom utvecklingen för både domstols- och åklagarbeslut att karakteriseras av en svagare, men kontinuerlig, minskning av antalet lagföringsbeslut. Framför allt minskade antalet strafförelägganden. Det förklaras delvis av att det för allt fler brott, särskilt brott mot trafikförfattningar och smuglingsbrott, infördes en möjlighet att förelägga ordningsbot. En del av minskningen, i synnerhet nedgången åren 1994–1996, kan sannolikt förklaras av en motsvarande minskning av antalet uppkärlade brott dessa år.

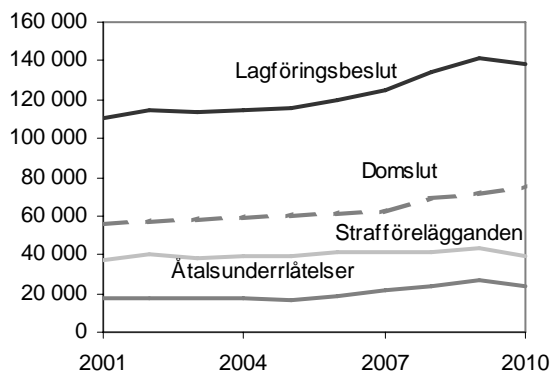
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Samtliga lagföringsbeslut 138 000
-3 450 (-2 %)

Figur 1. Antal lagföringsbeslut, åren 1975–2010.

I mitten av 1990-talet stabiliserades lagföringarna på en relativt konstant nivå, men sedan 2005 har lagföringarna ökat något. Det är främst domslut och åtalsunderlåtelse som har ökat. En mer grundlig genomgång av utvecklingen vad gäller olika typer av lagföringar finns redovisat i rapporten *Brottsutvecklingen i Sverige fram till 2007*¹.

¹ Brå-rapport 2008:23.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Samtliga lagföringsbeslut	138 000	-3 450 (-2 %)
Domslut	74 500	+2 800 (+4 %)
Strafförelägganden	39 600	-3 400 (-8 %)
Åtalsunderlåtelse	24 000	-2 800 (-11 %)

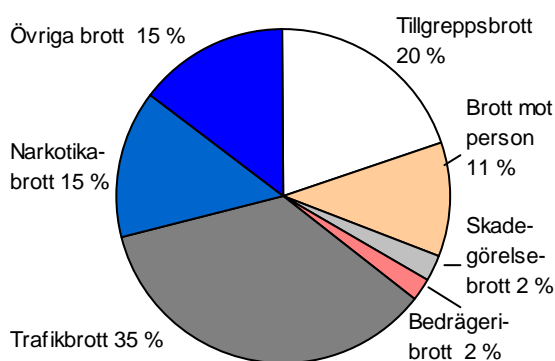
Figur 2. Antal lagföringsbeslut fördelat på lagföringstyp, åren 2001-2010.

Struktur

Trafikbrott är, sett till huvudbrotten, den enskilt vanligaste brottskategorin i samband med lagföringar. År 2010 gällde cirka 35 procent av samtliga lagföringsbeslut (gällande huvudbrott) brott mot olika vägtrafikförfattningar. Bland dem är brott mot trafikbrottslagen den största kategorin (cirka 57 procent). Trafikbrottslagen domineras av brotten olovlig körning, rattfylleri och grovt rattfylleri. Trafikbrottens andel av lagföringarna har totalt sett inte förändrats under en tioårsperiod. Däremot har fördelningen inom kategorin förändrats så till vida att *antalet* brott mot trafikbrottslagen har ökat över tid, medan *antalet* brott mot övriga vägtrafikförfattningar har minskat. Den minskade andelen övriga vägtrafikbrott är delvis en följd av att flera sådana brott än tidigare kommit att beivras genom föreläggande om ordningsbot.

Tillgreppsbrott är, jämte trafikbrott, en vanlig brottskategori i lagföringar. År 2010 utgjorde de 20 procent av huvudbrotten för samtliga lagföringsbeslut, vilket är en ökning jämfört med året innan (knappt 19 procent för år 2009). Andelen lagföringsbeslut gällande tillgreppsbrott har varierat mellan 23 och 19 procent under den senaste tioårsperioden. Bland tillgreppsbrotten dominerar brottet snatteri, som sett till huvudbrotten utgjorde tre femtedelar av tillgreppsbrotten i lagföringarna 2010.

Cirka 11 procent av huvudbrotten 2010 rörde *brott mot person* (3–7 kap. BrB). Denna kategori domineras av misshandelsbrott, som omfattade cirka 57 procent av samtliga lagföringsbeslut i kategorin brott mot person under året.

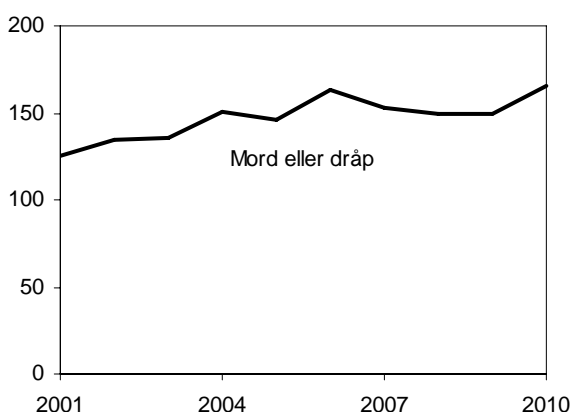

Figur 3. Andel (procent) lagföringsbeslut för brott efter huvudbrott, år 2010 (totalt 138 136 personer).

Utvecklingen av antalet lagföringsbeslut avseende våldsbrott, hot m.m.

Mord eller dråp

År 2010 fattades 165 domslut gällande *mord* eller *dråp* (inkluderar försök, förberedelse och stämpling till brott) som huvudbrott. Det är en något högre nivå jämfört med 2009 då 150 domslut om mord eller dråp fattades. Antalet lagföringar gällande mord eller dråp har varierat mellan 125 och 165 beslut sedan år 2001 i en svagt uppåtgående trend. Mord och dråp är en statistiskt sett liten brottskategori, det är därför naturligt att utvecklingen visar på relativt kraftiga årliga variationer.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Mord eller dråp	165
	+15 (+10 %)

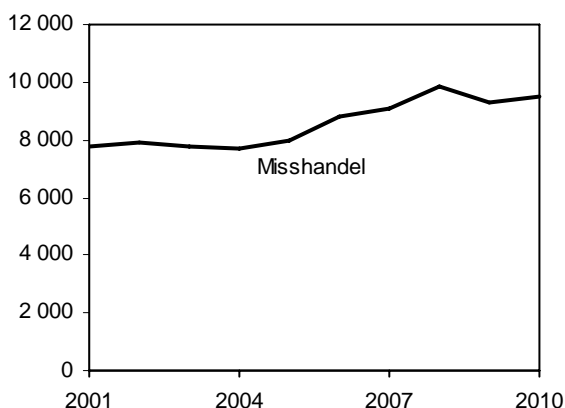
Figur 4. Antal lagföringsbeslut med mord eller dråp som huvudbrott, åren 2001–2010.

Misshandel

Bland våldsbrotten utgör *misshandel* (inklusive *grov misshandel* och *synnerligen grov misshandel*) den största brottskategorin i lagföringarna. År 2010 fattades drygt 9 500 lagföringsbeslut med misshandel som huvudbrott. Under åren 2000–2005 låg antalet lagföringsbeslut gällande misshandel på en relativt stabil nivå på i genomsnitt 7 800 beslut årligen. Under den senare delen av 00-talet skedde en ökning av antalet lagföringar för misshandel. År 2010 ökade antalet lagföringar gällande misshandel med knappt 250 beslut eller 3 procent jämfört med föregående år.

Gärningar som misshandel, olaga hot, ofredande med mera kan, när de utgjort ett led i en upprepad

kränkning, rubriceras som grov fridskränkning eller grov kvinnofridskränkning. År 2010 fattades drygt 390 lagföringsbeslut med grov fridskränkning eller grov kvinnofridskränkning som huvudbrott. Det är en minskning med 53 beslut eller drygt 13 procent jämfört med 2009.

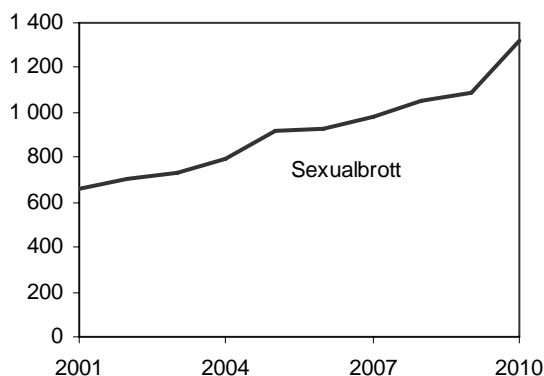
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Misshandel	9 500
	+250 (+3 %)

Figur 5. Antal lagföringsbeslut med misshandel som huvudbrott, åren 2001–2010.

Våldtäkt och andra sexualbrott

År 2010 fattades 1 300 lagföringsbeslut gällande sexualbrott. Antalet lagföringsbeslut för sexualbrott har ökat kontinuerligt sedan 2001. Jämfört med år 2009 var ökningen 21 procent eller 230 beslut. Framför allt ökade lagföringar gällande *Köp av sexuell tjänst* 214 procent eller med 230 beslut. Köp av sexuell tjänst är att betrakta som ett spaningsbrott, vid denna typ av brottslighet är det inte ovanligt att det sker tillfälliga uppgångar till följd av polisens spaningsuppdrag och insatser. Den absolut vanligaste typen av påföljd för detta brott var böter, antingen som strafföreläggande (260 beslut) eller i domstol (63 domslut). På tio år har ökningen av antalet lagföringsbeslut för olika typer av sexualbrott fördubblats. Det motsvarar en ökning med 670 beslut. Lagföringsutvecklingen gällande sexualbrott under perioden ska ses mot bakgrund av den nya sexualbrottslagstiftning som trädde i kraft 2005.

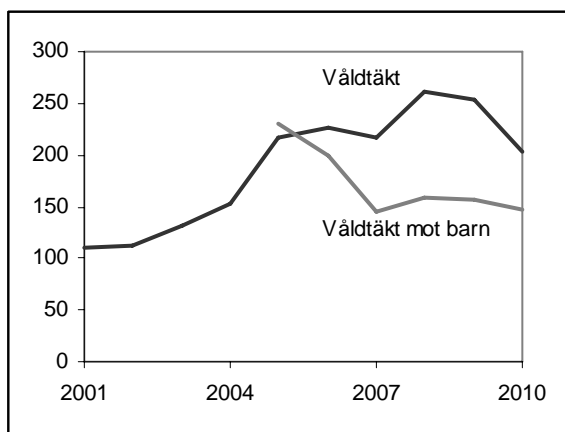

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Sexualbrott	1 300
	+230 (+21 %)

Figur 6. Antal lagföringsbeslut med sexualbrott som huvudbrott, åren 2001–2010.

Av de 1 300 lagföringarna för sexualbrott 2010 avsåg drygt 200 *våldtäkt* (inklusive *grov våldtäkt*), vilket är en minskning med 49 lagföringar eller 19 procent jämfört med föregående år. Under perioden 2001–2010 har antalet lagföringsbeslut gällande våldtäkt som huvudbrott ökat med knappt 84 procent. Antalet lagföringsbeslut gällande våldtäkt är förhållandevis lågt, och små antalsmässiga variationer kan få stor effekt på procentuella skillnader mellan åren. Till exempel kan ökningen mellan åren 2007 och 2008 härledas till att antalet lagföringar gällande våldtäkt ökade med 38 procent i storstadslänen, (Stockholms-, Malmö och Västra Götalands län), det motsvarar totalt en ökning med 40 lagföringar för våldtäkt. På samma sätt minskade antalet lagföringar för våldtäkt i dessa län med sammanlagt 45 beslut eller 30 procent mellan 2009 och 2010. Ökningen under perioden (2005–2008) kan delvis förklaras av den nya sexualbrottslagstiftningen som trädde i kraft den 1 april 2005. Lagändringen innebar bland annat en utvidgning av bestämmelsen för våldtäkt, och därigenom har en del gärningar som tidigare rubricerats som sexuellt utnyttjande kommit att bedömas som våldtäkt. Med den nya lagstiftningen tillkom även en särskild bestämmelse för våldtäkt mot barn (4 §), vilket försvårar jämförelser över tid av antalet lagföringar när det gäller våldtäkter. År 2010 fattades 150 lagföringsbeslut för våldtäkt mot barn. Det är en minskning med 10 beslut jämfört med föregående år.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

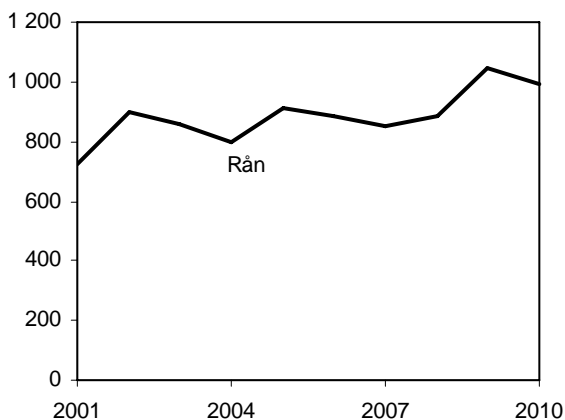
Våldtäkt	200	-49 (-19 %)
Våldtäkt mot barn	150	-10 (-6 %)

Figur 7. Antal lagföringsbeslut med våldtäkt som huvudbrott, åren 2001–2010. För åren 2005–2010 även den nya brottsrubriceringen våldtäkt mot barn som infördes i samband med 2005 års lagändring avseende sexualbrott (dessa gärningar ingick tidigare i begreppet våldtäkt).

Rån

År 2010 fattades 990 lagföringsbeslut gällande *rån* (inklusive *grovt rån*), vilket är en minskning med cirka 6 procent eller 59 beslut jämfört med 2009. Antalet lagföringsbeslut för rån har varierat kring en uppåtgående trend den senaste tioårsperioden. Sedan år 2001 har antalet ökat med nästan 270 beslut eller 37 procent.

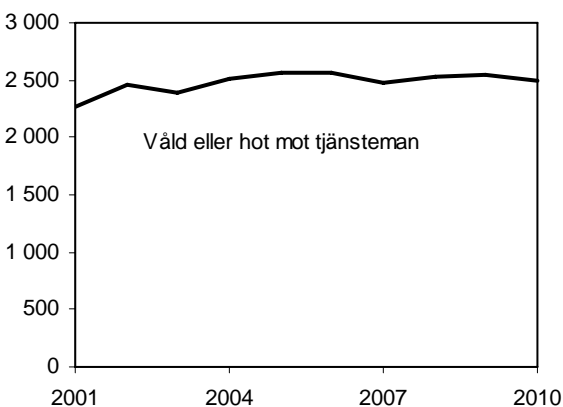
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Rån	990
	-59 (-6 %)

Figur 8. Antal lagföringsbeslut med rån som huvudbrott, åren 2001–2010.

Våld eller hot mot tjänsteman

År 2010 uppgick antalet lagföringsbeslut för *våld eller hot mot tjänsteman* till 2 500. Jämfört med 2009 kan en liten minskning med 44 beslut eller knappt 2 procent noteras. Under åren 2001–2010 har antalet lagföringsbeslut uppvisat små variationer.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Våld eller hot mot tjänsteman	2 500
	-44 (-2 %)

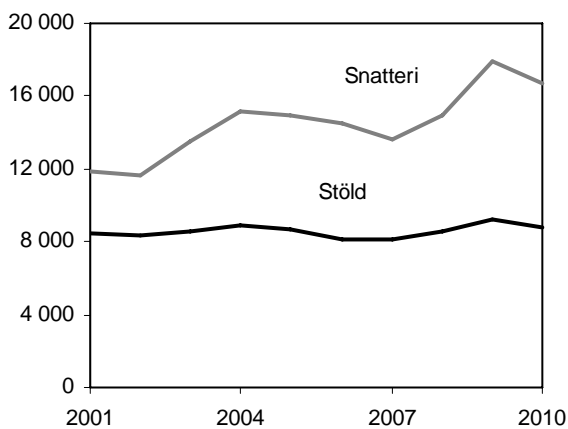
Figur 9. Antal lagföringsbeslut med våld eller hot mot tjänsteman som huvudbrott, åren 2001–2010.

Utvecklingen av antalet lagföringsbeslut avseende stöld och andra tillgreppsbrott

Under 2010 fattades närmare 27 600 lagföringsbeslut gällande *stöld och andra tillgreppsbrott*, vilket är en minskning med 1 850 beslut eller 6 procent jämfört med 2009. Under tioårsperioden 2001–2010 har antalet lagföringsbeslut för tillgreppsbrott varierat kring en nivå på i genomsnitt 25 600 beslut.

Stöld och snatteri

Utvecklingen skiljer sig åt mellan olika typer av tillgreppsbrott. År 2010 fattades knappt 8 850 lagföringsbeslut för *stöld* (inklusive *grov stöld*) och knappt 16 800 lagföringsbeslut för *snatteri*. Både antalet lagföringsbeslut för stöld och antalet lagföringsbeslut som gäller snatteri har ökat sedan år 2001; ökningen är cirka 5 procent för stöld och 42 procent för snatteri. I jämförelse med föregående år har lagföringsbesluten för stöld minskat med 4 procent. Lagföringsbesluten för snatteri minskade med knappt 7 procent.

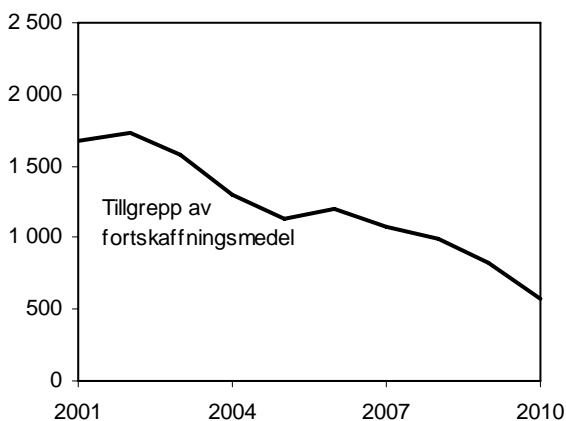
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Stöld	8 850
	-390 (-4 %)
Snatteri	16 800
	-1 200 (-7 %)

Figur 10. Antal lagföringsbeslut med stöld eller snatteri som huvudbrott, åren 2001–2010.

Tillgrepp av fortskaffningsmedel

En kontinuerlig nedgång över tid kan konstateras i antalet lagföringsbeslut för *tillgrepp av fortskaffningsmedel*. Antalet lagföringar med tillgrepp av fortskaffningsmedel som huvudbrott uppgick 2010 till drygt 570 beslut, vilket är en minskning med cirka 1 100 beslut eller 66 procent sedan år 2001. Jämfört med föregående år har antalet lagföringsbeslut för tillgrepp av fortskaffningsmedel minskat med drygt 250 beslut eller 31 procent, vilket faller inom mönstret för de tio senaste årens utveckling.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

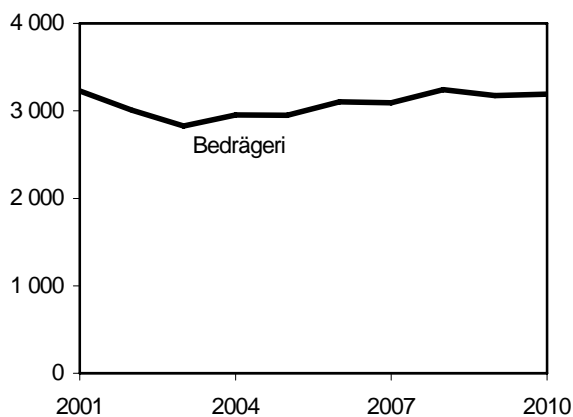
Tillgrepp av fortskaffningsmedel	570
	-250 (-31 %)

Figur 11. Antal lagföringsbeslut med tillgrepp av fortskaffningsmedel som huvudbrott, åren 2001–2010.

Utvecklingen av lagföringsbeslut avseende övriga brott

Bedrägeribrott

År 2010 fattades nära 3 200 lagföringsbeslut för *bedrägeribrott* av olika slag (9 kap. BrB), vilket är ungefär lika många som föregående år. I början av 00-talet minskade antalet bedrägeribrott under några år för att öka successivt efter år 2003. Totalt sett har antalet lagföringsbeslut för *olika former av bedrägeribrott* som huvudbrott minskat med 35 beslut eller 1 procent sedan år 2001.

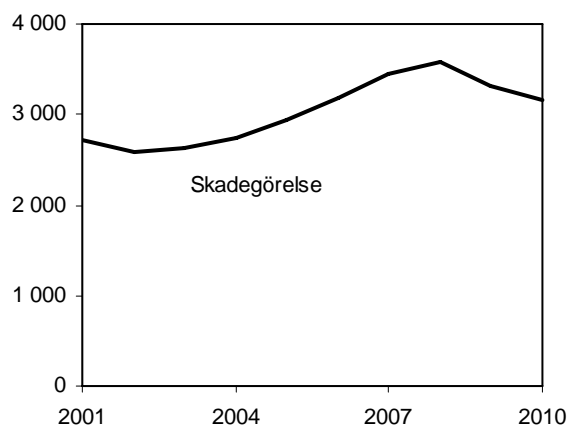
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Bedrägeribrott	3 190
	+15 (+0 %)

Figur 12. Antal lagföringsbeslut med bedrägeri som huvudbrott, åren 2001–2010.

Skadegörelsebrott

Antalet lagföringsbeslut där *skadegörelse* är huvudbrott har under tioårsperioden 2001–2010 ökat med 440 beslut eller 16 procent. Mellan åren 2002–2008 var trenden kontinuerligt uppåtgående, de senaste två åren har antalet lagföringsbeslut dock minskat. År 2010 uppgick antalet lagföringsbeslut med skadegörelse som huvudbrott till 3 150 beslut, vilket är en minskning med drygt 150 beslut eller knappt 5 procent jämfört med föregående år.

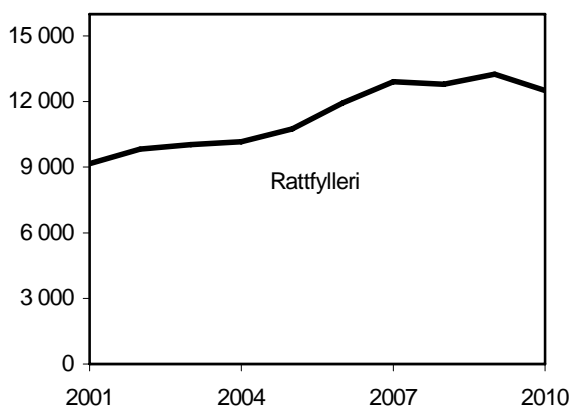
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Skadegörelse	3 150
	-150 (-5 %)

Figur 13. Antal lagföringsbeslut med skadegörelse som huvudbrott, åren 2001–2010.

Rattfylleri

År 2010 uppgick antalet lagföringsbeslut med *rattfylleri* eller *grovt rattfylleri* (exklusive rattfylleri under påverkan av narkotika) som huvudbrott till cirka 12 500 beslut. Det motsvarar en minskning med knappt 740 beslut eller knappt 6 procent jämfört med föregående år. Antalet beslut för rattfylleri eller grovt rattfylleri har under den senaste tioårsperioden 2001–2010 följt en uppåtgående trend. Under denna period har antalet lagföringar ökat med cirka 3 350 beslut eller knappt 37 procent. Utvecklingen av antalet lagföringar rörande trafikbrott som rattfylleri återspeglar till stor del polisens insatser på trafikområdet.

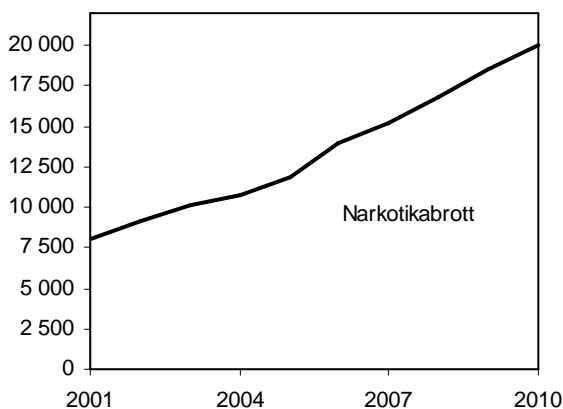
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Rattfylleri	12 500
	-740 (-6 %)

Figur 14. Antal lagföringsbeslut med rattfylleri (inkl. grovt rattfylleri) som huvudbrott, åren 2001–2010.

Narkotikabrott

År 2010 fattades drygt 20 000 lagföringsbeslut för *brott mot narkotikastrafflagen* som huvudbrott. Det är en ökning med 8 procent eller 1 500 beslut jämfört med året innan. Bakom uppgången ligger huvudsakligen att antalet lagföringsbeslut för ringa narkotikabrott ökade med knappt 1 500 beslut eller nära 10 procent. Antalet narkotikalagföringar kan delvis förklaras av förändringar i myndigheters resurser och prioriteringar. Sedan år 2001 har antalet lagföringsbeslut för brott mot narkotikastrafflagen mer än fördubblats och trenden har varit tydligt uppåtgående. Det är framför allt lagföringar rörande ringa narkotikabrott som har ökat med 200 procent eller 11 400 beslut på tio år.

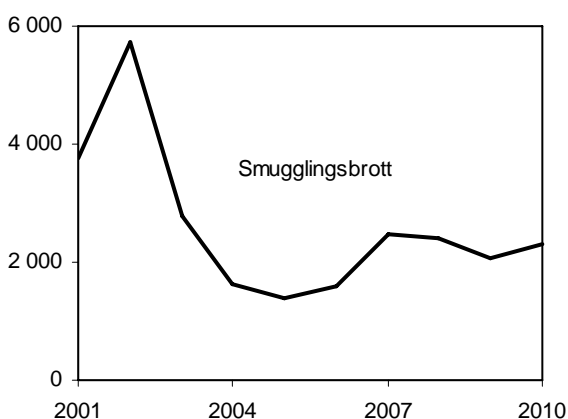
År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Narkotikabrott	20 000 +1 500 (+8 %)
----------------	-------------------------

Figur 15. Antal lagföringsbeslut med narkotikabrott som huvudbrott, åren 2001–2010.

Smugglingsbrott

Under 2010 fattades 2 300 lagföringsbeslut för *brott mot lagen om straff för smuggling*, vilket är en ökning med 230 beslut eller 11 procent jämfört med föregående år. Det var framför allt brotten grov smuggling och olovlig befattning med smuggelgods som ökade med över 200 procent, dock från låga nivåer, till 15 respektive 110 lagföringsbeslut 2010. Även grov narkotikasmuggling har ökat med 47 procent (140 lagföringsbeslut) 2010. Tullverksåklagare har möjlighet att antingen utfärda ordningsbots- eller strafförelägganden för ringa tull- och smugglingsbrott. Praxis för användandet av ordningsbot respektive strafförelägganden har dock skiftat över tid, vilket har påverkat lagföringsstatistiken, eftersom ordningsbotsförelägganden redovisas separat och inte ingår i begreppet lagföringsbeslut. Åren 2003–2004 sjönk antalet lagföringar för smugglingsbrott kraftigt, delvis till följd av att man i större utsträckning utfärdade ordningsbot. Sedan 2007 har antalet lagföringsbeslut för smugglingsbrott stabiliserat sig på en nivå på i medel cirka 2 300 lagföringar per år. För att få en fullständig bild av Tullverkets lagförande verksamhet bör man även studera statistiken över ordningsbotsförelägganden.

År 2010 och förändring jämfört med föregående år:

Smugglingsbrott	2 300 +230 (+11 %)
-----------------	-----------------------

Figur 16. Antal lagföringsbeslut med smugglingsbrott som huvudbrott, åren 2001–2010.

Lagförda brott

Från och med 2004 redovisar statistiken, vid sidan av lagföringsbeslut med huvudbrott, även lagförda brott. Eftersom lagföringsstatistiken har en annan avgränsning och detaljeringsgrad av brotten än brottsstatistiken bör man tänka på att antalet lagförda brott inte kan ställas i direkt relation till antalet anmälda brott. Lagförda brott kan i stället jämföras med brottsdeltaganden i brottsstatistiken. År 2010 lagfördes 244 000 brott, vilket innebär att de cirka 138 000 lagföringsbesluten i snitt avsåg nästan 1,8 brott.

Antalet brott per lagföringsbeslut ligger på samma nivå som 2009, då totalt sett cirka 251 000 brott lagfördes, motsvarande i genomsnitt nära 1,8 brott per lagföringsbeslut. Det genomsnittliga antalet lagförda brott är generellt sett högre för domslut (2,2 brott per domslut), än för åklagarbeslut (1,2 brott/strafföreläggande respektive 1,4 brott per åtalsunderlåtelse). Det genomsnittliga antalet brott per lagföringsbeslut skiljer sig även något mellan lagföringar som rör män (1,8 brott per lagföringsbeslut) respektive kvinnor (1,6 brott per lagföringsbeslut), liksom mellan lagföringar som rör ungdomar i åldern 15–20 år (1,6 brott per lagföringsbeslut) respektive lagföringsbeslut gällande personer 21 år och äldre (1,8 brott per lagföringsbeslut).

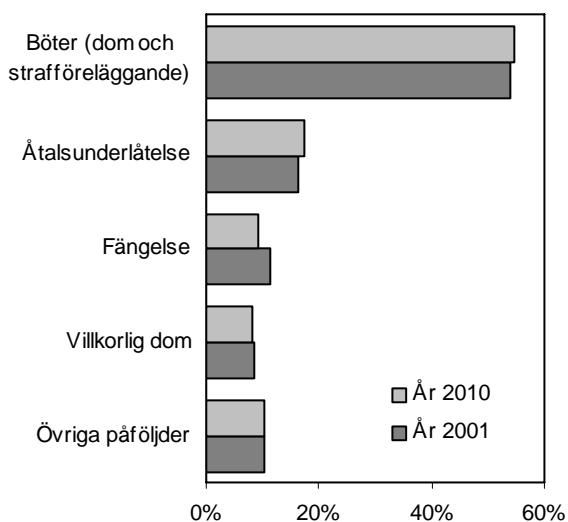
Av de drygt 161 000 brott som lagfördes i domstol år 2010 hade 84 procent begåtts under samma år som domslutet (drygt 65 000 domslut) eller året innan (nästan 72 000 domslut). Hur snabbt ett brott kan lagföras beror på flera olika faktorer och varierar mellan olika brottstyper. Stor betydelse kan tillskrivas brottsutredningens omfattning, som i sin tur beror på brottslighetens karaktär. Andelen lagförda brott som begåtts samma år som, eller året innan, lagföringsbeslutet (det vill säga åren 2009–2010), var jämförelsevis hög för brott mot trafikbrottslagen (91 procent), tillgreppsbrott (91 procent), brott mot narkotikastrafflagen (85 procent) och brott mot liv och hälsa (85 procent). Till de brott där en mycket liten andel hade lagförts redan samma år eller året efter det att brottet begicks, hör bland annat brott mot borgenärer enligt 11 kap. BrB² (5 procent) och brott enligt skattebrottslagen (3 procent) som ofta kräver omfattande brottsutredningar.

Brottsstrukturen för samtliga lagförda brott ser något annorlunda ut än den för huvudbrotten i lagföringarna. Det beror på att lindrigare brott och brott av seriebrottskaraktär tenderar att bli underrepresenterade i redovisningen av huvudbrotten. Även de beräkningsprinciper som tillämpas har viss betydelse för underrepresentationen. Skillnader mellan brottsstrukturen för samtliga brott (huvud- och bibrott) och för enbart huvudbrott är dock relativt liten. Brott som får större andel (cirka 4 procentenheter) i redovisningen över samtliga lagförda brott jämfört med huvudbrottsredovisningen, är bland annat brott enligt narkotikastrafflagen, medan bland annat brott mot trafikförordning i stället får en lägre andel (cirka 4 procentenheter) jämfört med huvudbrottsredovisningen.

Påföljder

Med hjälp av lagföringsstatistiken är det möjligt att följa utvecklingen av olika påföljder. Som framgår av figur 17 har det skett vissa förändringar i påföljdsstrukturen under den senaste tioårsperioden (2001–2010). Till de större strukturella förändringarna hör att andelen domslut med huvudpåföljden fängelse har minskat, samtidigt som andelen meddelade åtalsunderlåtelse och böter utdömda i domstol eller meddelade som strafföreläggande har ökat något.

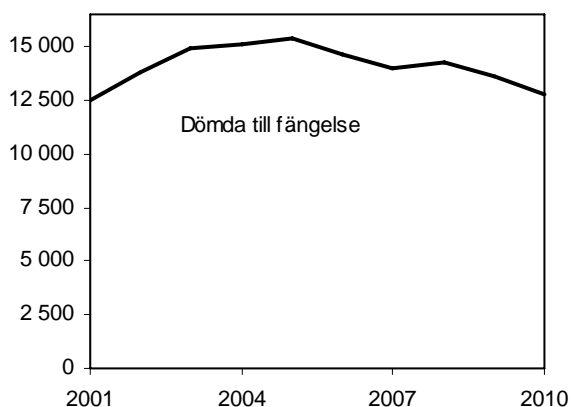
² Tabell 491, som redovisar dömda brott efter brottsår, kan beställas från Enheten för rättstatistik vid Brå.

Figur 17. Andel (procent) lagföringsbeslut för brott efter huvudpåföljd, åren 2001 (totalt 110 711 beslut) och 2010 (totalt 138 136 beslut).

Påföljder i domslut

År 2010 utgjorde *fängelse* huvudpåföljd i drygt 12 700 domslut. Det är en minskning med knappt 830 domslut eller 6 procent jämfört med 2009. Antalet domslut där fängelse var huvudpåföljd ökade under åren 2001–2005. Sedan 2006 fram till 2010 har trenden i stället vänt nedåt.

Figur 18. Antal domslut om dom till fängelse, åren 2001–2010.

De vanligaste brotten där fängelse utdöms är brott mot trafikbrottslagen (framför allt grovt rattfylleri men även olovlig körning) 26 procent, tillgreppsbrott, såsom stöld och rån, 19 procent, brott mot liv och hälsa (framför allt misshandel) 14 procent samt narkotikabrott 12 procent. Strukturen är relativt oförändrad över tid.

I drygt 230 domslut 2010 var *rättsspsykiatrisk vård* huvudpåföljd, varav en majoritet (180 domslut eller 78 procent) avsåg rättsspsykiatrisk vård med utskrivningsprövning. Det är i förhållande till 2009 en minskning med 11 domslut eller drygt 4 procent. Antalet domslut med huvudpåföljden rättsspsykiatrisk vård har varierat relativt kraftigt sedan år 2001.

Antalet domar med huvudpåföljden *skyddstillsyn* uppgick 2010 till cirka 7 300 domslut, vilket är en minskning med knappt 110 domslut eller knappt 1 procent jämfört med 2009. I knappt 1 100 domslut eller 15 procent av samtliga domar med skyddstillsyn som huvudpåföljd utdömdes påföljden i kombination med

föreskrift om kontraktsvård. I drygt 1 400 domslut eller 19 procent dömdes till skyddstillsyn förenat med samhällstjänst, och i drygt 190 domslut eller knappt 3 procent dömdes till skyddstillsyn, förenat med fängelse. Under tioårsperioden 2001–2010 har antalet domar gällande skyddstillsyn ökat med drygt 240 beslut i domstol eller nära 2 procent. Trenden har tidigare varit svagt uppåtgående med stora årliga variationer. Bakom ökningen står framför allt fler domar rörande skyddstillsyn med samhällstjänst, som ökat från knappt 940 till drygt 1 400 domslut under de senaste tio åren. Även antalet domar gällande skyddstillsyn med föreskrift om kontraktsvård har ökat under den senaste tioårsperioden, med drygt 140 domslut eller 15 procent. Antalet domar gällande skyddstillsyn i kombination med fängelse har i stället minskat med 73 domslut eller nära 28 procent sedan år 2001.

Antalet domar med huvudpåföljden *villkorlig dom* uppgick 2010 till knappt 11 500, vilket är en ökning med knappt 310 domslut eller cirka 3 procent jämfört med året innan. Sedan år 2001 har antalet ökat med drygt 2 000 domslut, vilket motsvarar en ökning på drygt 21 procent. Antalet domslut gällande villkorlig dom i kombination med samhällstjänst uppgick i sin tur till 4 700 år 2010, vilket motsvarar 41 procent av samtliga domar med villkorlig dom som huvudpåföljd under året. Påföljden villkorlig dom i kombination med samhällstjänst låg på samma nivå som året innan.

Böter, som erhålls genom domslut eller genom godkänt strafföreläggande, (se nedan) är sammantaget den vanligaste påföljden bland samtliga lagföringsbeslut och utgör totalt drygt hälften (55 procent) av det totala antalet lagföringar 2010. År 2010 fattades cirka 36 100 domslut med huvudpåföljd böter. Jämfört med 2009 är det en ökning med drygt 3 300 domslut eller 10 procent och är därmed den högsta nivån sedan år 2001. Under tioårsperioden 2001–2010 har antalet domslut med huvudpåföljden böter ökat med knappt 13 900 domslut eller 63 procent. Trenden har varit uppåtgående med stora variationer. Under samma period har andelen bötesdomar ökat från 20 till 26 procent av samtliga lagföringar. Böter förekommer framför allt när det gäller olika former av trafikbrott samt vid ringa narkotikabrott och snatteri. För båda dessa brottskategorier har lagföringsbesluten totalt sett ökat under den senaste tioårsperioden. I 25 procent av alla böteslagföringar (strafföreläggande och eller dom) handlar det om brott mot trafikbrottslagen eller trafikförordningen, i 8 procent av fallen ringa narkotikabrott och i 7 procent snatteri. Böter genom strafföreläggande eller dom är den vanligaste påföljden med mellan 59 och 94 procent av alla påföljdsalternativ i dessa brottskategorier. Andelen bötespåföljder för kvinnor respektive män är ungefär densamma, 56 procent av påföljderna mot kvinnor är böter och 55 procent av påföljderna mot män består av böter genom antingen strafföreläggande eller dom. Böter (strafföreläggande eller dom) är den vanligaste påföljden i alla åldersgrupper och står för 73–53 procent av alla påföljder. Endast för den lägsta åldersgruppen 15–17 åringar är siffran något lägre med 33 procent av alla lagföringar (här står i stället åtalsunderlåtelse för 38 procent av alla lagföringar).

Sluten ungdomsvård utgör sedan 1999 ett alternativ till fängelse för ungdomar. År 2010 utgjorde sluten ungdomsvård huvudpåföljd i 87 domslut rörande ungdomar 15–20 år. Det kan jämföras med 2009, då tingsrätterna dömde till sluten ungdomsvård i 100 fall. I genomsnitt dömdes ungdomar till sluten ungdomsvård i nästan nio månader, vilket var samma nivå som föregående år. Drygt en tredjedel (39 procent) av domsluten avsåg rån eller grovt rån, medan närmare en femtedel (20 procent) avsåg grov misshandel som huvudbrott. Andra brottsrubriceringar var exempelvis mord, dråp, våldtäkt och grov våldtäkt.

Den 1 januari 2007 infördes ändringar om ingripande mot och behandling av unga lagöverträdare (se avsnittet Definitioner och begrepp). Ändringarna innebar bland annat att tillämpningen av påföljden vård inom socialtjänsten tydligare inriktades på unga med särskilt behov av vård. Avgränsningen synliggjordes genom att påföljden bytte beteckning till *Ungdomsvård*. Ändringarna innebar samtidigt att ungdomstjänst infördes som en ny fristående påföljd för unga lagöverträdare under 21 år. År 2010 var antalet med ungdomsvård eller ungdomstjänst som huvudpåföljd cirka 1 750 respektive drygt 2 800 domar. Antalet domar rörande ungdomsvård var i princip oförändrat jämfört med 2009 (med en ökning på 6 domslut eller mindre än 1 procent), medan antalet domar rörande ungdomstjänst som huvudpåföljd minskade med 100 domslut eller 3 procent.

Lagföringar genom åklagarbeslut

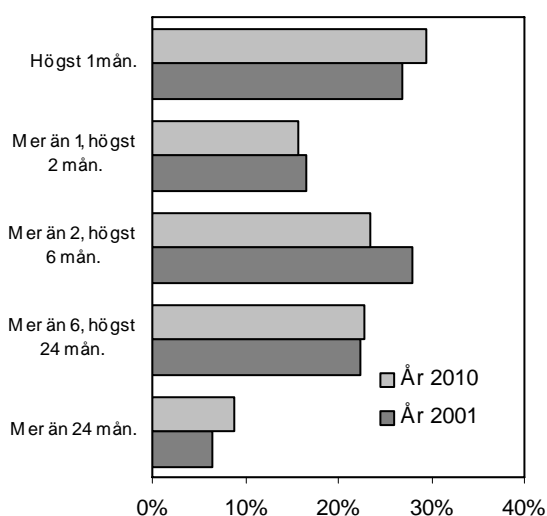
År 2010 meddelade åklagarna knappt 24 000 *åtalsunderlåtelse*, vilket är en minskning med 2 850 beslut eller knappt 11 procent jämfört med år 2009. Därmed är antalet åtalsunderlåtelse tillbaka på samma nivå som 2008. Under tioårsperioden 2001–2010 har antalet meddelade *åtalsunderlåtelse* ökat med 33 procent, vilket motsvarar en ökning med 6 000 beslut.

Antalet utfärdade och godkända *strafförelägganden* uppgick 2010 till drygt 39 600 beslut, en minskning med knappt 3 400 beslut eller nästan 8 procent jämfört med föregående år. År 2010 godkändes 1 900 strafförelägganden med huvudpåföljden villkorlig dom, vilket motsvarar knappt 5 procent av samtliga godkända strafförelägganden. Sett till den senaste tioårsperioden 2001–2010 låg antalet strafförelägganden 2001 på en historiskt mycket låg nivå, 37 400 strafförelägganden. Året efter vände nivåerna uppåt och har sedan 2002 legat på en nivå på i medel 40 300 strafförelägganden per år. Den högsta noteringen var 2009 då antalet strafförelägganden uppgick till 43 000. Det minskade antalet strafförelägganden i början av 2000-talet ska ses mot bakgrund av utvidgningen av ordningsbottsinstitutet år 2000.

Fängelsetidens längd

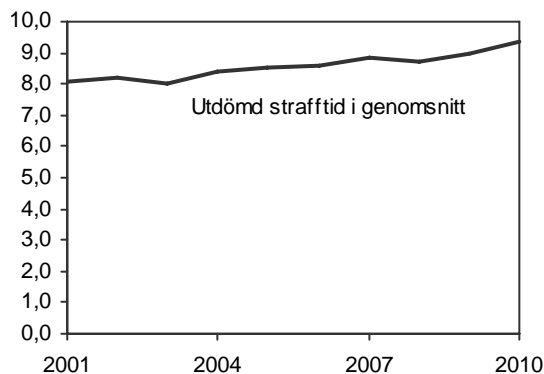
Bland samtliga domslut med påföljden fängelse år 2010 (inkluderat skyddstillsyn med fängelse samt dom enligt 34 kap. 1 § 1 p. brottsbalken, avseende fängelse) dömdes i 68 procent av fallen till ett kortare fängelsestraff på högst sex månader, varav 45 procent dömdes till ett straff på *högst två månader* och 23 procent till ett straff på *över två till högst sex månader*. I närmare en fjärdedel av domsluten eller 23 procent utdömdes fängelsestraff på *över sex månader till högst två år* och omkring 9 procent till fängelsestraff på över två år. Det totala antalet fängelsedomar ökade med 150 beslut eller cirka 1 procent jämfört med föregående år.

En minskning i antalet fängelsedomar för 2010 jämfört med 2009 återfinns i samtliga kortare och medellånga utdömda strafftider på upp till *högst två år*. För utdömda strafftider på *mer än två år* ökade antalet med 36 domslut eller 3 procent jämfört med föregående år. Antalet fängelsedomar med livstids fängelse uppgick till 4 domslut år 2010, jämfört med 13 domslut 2009. I förhållande till 2001 har antalet fängelsestraff upp till *högst en månad* ökat med 380 beslut, en ökning med 11 procent. Även antalet fängelsestraff som var *högre än sex månader* ökade med 400 beslut vilket även det motsvarar en ökning med 11 procent. Samtidigt har fängelsedomar med en utdömd strafftid på mellan *över en månad till högst sex månader* minskat med 630 beslut eller 11 procent

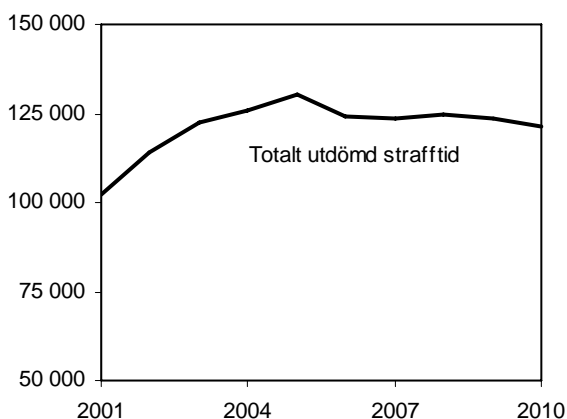
Figur 19. Andel (procent) domslut om fängelse efter den utdömda strafftidens längd, åren 2001 (totalt 12 793 domar) och 2010 (totalt 12 943 domar).

Den genomsnittliga strafftiden har ökat från knappt 9 månader 2009 till cirka 9,5 månader 2010. Sett till den senaste tioårsperioden 2001–2010, har den genomsnittligt utdömda strafftiden ökat från drygt 8 månader till nästan 9,5 månader. Ökningen kan i huvudsak förklaras av införandet av alternativa påföljder till de kortare fängelsestraffen och en ökning av antalet dömda till längre strafftider (till exempel för grovt narkotikabrott).

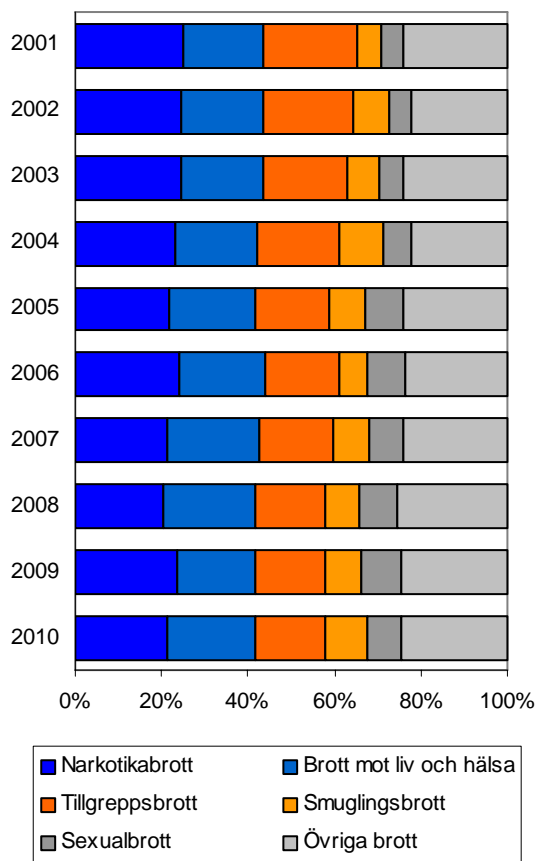
Figur 20. Genomsnittligt utdömd strafftid i månader (exklusive livstidsdömda), åren 2001–2010.

Det innebär att den totala utdömda strafftiden (straffmassan) har ökat under perioden 2001–2010, från drygt 103 400 månader till nästan 121 500 månader. Ökningen skedde fram till år 2005 för att sedan gå ned mellan åren 2005 och 2006. Den totalt utdömda strafftiden har därefter legat relativt stabilt med en svag minskning sedan 2008 fram till 2010.

Figur 21. Den totala utdömda strafftiden (straffmassan) i månader (exklusive livstidsdömda), åren 2001–2010.

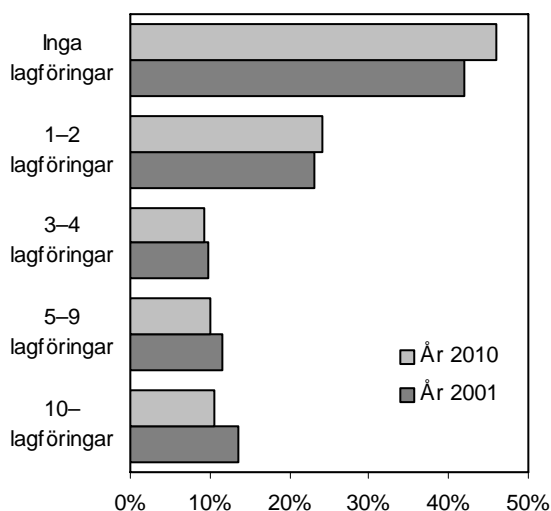
Straffmassan, det vill säga det totala antalet utdömda månader under ett år, är störst för brottskategorierna *narkotikabrott* (21 procent) framför allt grovt narkotikabrott, *brott mot liv och hälsa* (20 procent) framför allt misshandel och *tillgreppsbrott* (16 procent) som olika former av stöld och rån. Även *smugglingsbrott* (10 procent), framför allt narkotikasmuggling, och *sexualbrott* (8 procent), framför allt olika former av våldtäkt, står för höga andelar av den totala straffmassan. Narkotikabrottens och tillgreppsbrottens andel av straffmassan har sjunkit sedan 2001. Straffmassan för brott mot liv och hälsa har i stället ökat sedan 2001. Även straffmassan vad gäller smugglingsbrott och sexualbrott har ökat jämfört med 2001. För sexualbrotten innebär det en ökning från 4 840 månader till 9 440 månader 2010 vilket motsvarar en ökning med 49 procent.

Figur 22. Den totala utdömda straffmassan fördelat på de andelsmässigt vanligaste brottskategorierna (exklusive livstidsdömda), åren 2001–2010.

Tidigare lagföringar

Cirka 46 procent, knappt 63 700, av lagföringsbesluten år 2010 avsåg *tidigare ostraffade personer*, sett till de närmaste tio åren före den aktuella lagföringen. Omkring 24 procent (närmare 33 300 beslut) avsåg personer som tidigare hade lagförts *en och två gånger*, medan knappt 11 procent (drygt 14 500 beslut) avsåg personer som lagförts *tio eller fler gånger* under den närmast föregående tioårsperioden. Mellan åren 2001 och 2010 har andelen lagföringsbeslut som rör tidigare ostraffade personer ökat samtidigt som andelen lagföringsbeslut mot personer som tidigare är lagförda tio eller fler gånger har minskat.

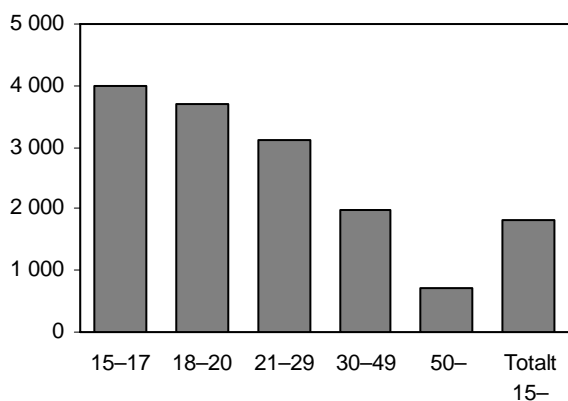

Figur 23. Andel (procent) lagföringsbeslut för brott efter antal lagföringar de närmast föregående tio åren, åren 2001 (totalt 110 711 lagföringsbeslut) och 2010 (totalt 138 136 lagföringsbeslut).

Ålder och kön

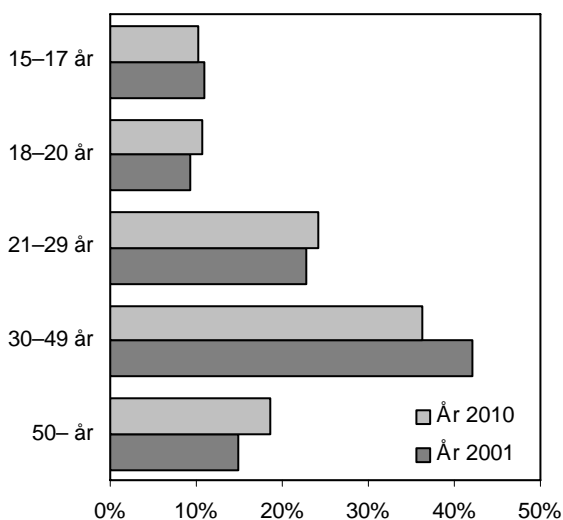
Ålder

Straffbarhetsåldern är 15 år, vilket innebär att påföljd inte får dömas ut för brott om gärningspersonen var under 15 år när brottet begicks. År 2010 fattades knappt 29 000 lagföringsbeslut gällande ungdomar i åldrarna 15–20 år. Jämfört med 2009 är det en minskning med knappt 690 beslut eller 2 procent. Lagföringsbeslut mot ungdomar utgör cirka 21 procent av samtliga lagföringsbeslut, medan ungdomar i åldern 15–20 år utgör endast cirka 10 procent av den straffbara befolkningen. Det innebär att antalet lagföringsbeslut i relation till medelfolkmängden är större i de yngre åldersgrupperna (15–17 år respektive 18–20 år) än i de äldre.

Figur 24. Antal lagföringsbeslut per 100 000 av medelfolkmängden i respektive åldersgrupp, år 2010.

Ungdomarnas andel av samtliga lagföringsbeslut är knappt 1 procentenhet högre än år 2001, då de lagförda ungdomarna i åldern 15–20 år utgjorde 20 procent. De största förändringarna jämfört med 2001 är att andelen 50 år och över har ökat med knappt 4 procentenheter medan andelen 30–49- åringar har minskat med 6 procentenheter.

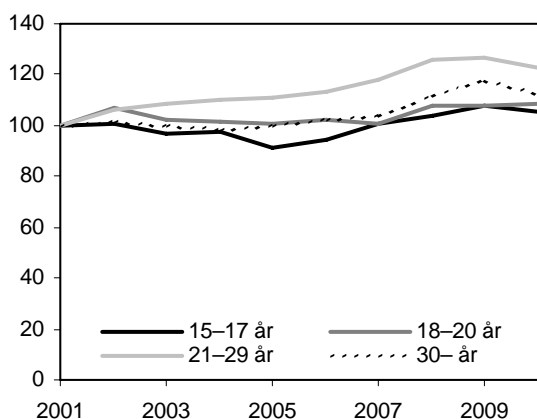

Förändring 2010 jämfört med 2001:

15-17 år	-1 procentenhet
18-20 år	+1 procentenhet
21-29 år	+2 procentenheter
30-49 år	-6 procentenheter
50-år	+4 procentenheter

Figur 25. Andel (procent) lagföringsbeslut efter ålder, åren 2001 (totalt 110 711 lagföringsbeslut) och 2010 (totalt 138 136 lagföringsbeslut).

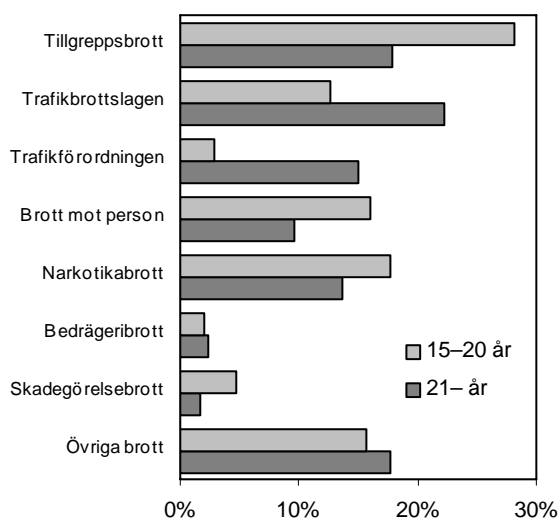
Sedan år 2001 har antalet lagföringsbeslut per 100 000 av medelfolkmängden ökat mer eller mindre i samtliga åldersgrupper. Vid tolkning av utvecklingen bör man tänka på att brottsstrukturen skiljer sig åt för olika åldersgrupper och att upptäcktsrisken och andra faktorer som har betydelse för lagföringen varierar för olika typer av brott. Sammantaget innebär det att utvecklingen i statistiken bland annat påverkas av att upptäcktsrisken för olika åldersgrupper kan ha förändrats över tid.

Figur 26. Index över antalet lagföringar för brott, efter ålder, per 100 000 i medelfolkmängden, åren 2001-2010 (2001=100).

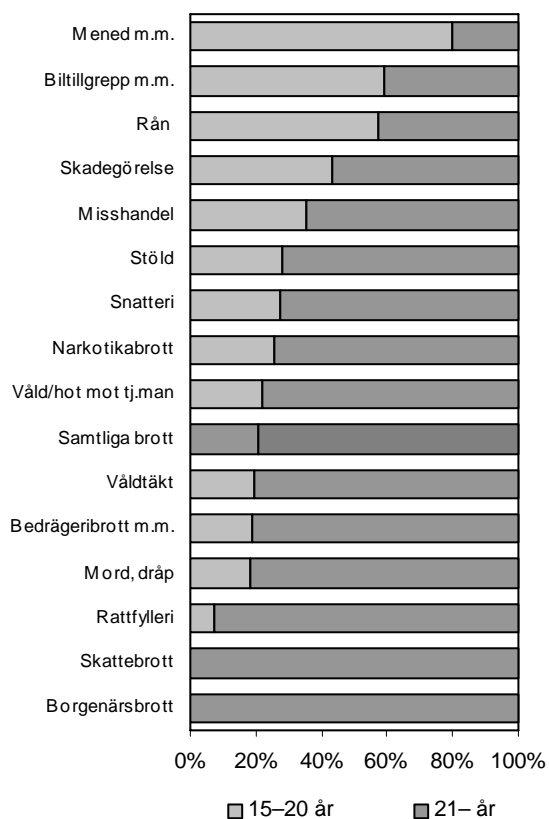
De antalsmässigt vanligaste huvudbrott som ungdomar lagfördes för år 2010 var olika tillgreppsbrott, framför allt snatteri och stöld. Drygt vart fjärde lagföringsbeslut rörande ungdomar (28 procent) 2010 avsåg någon form av tillgreppsbrott (sett till huvudbrottet). Det kan jämföras med 18 procent av lagföringsbesluten mot vuxna personer (21 år och äldre). Andra vanliga lagföringsbeslut mot ungdomar rörde narkotikabrott

(18 %) och brott mot person (16 %).

Figur 27. Andel (procent) lagföringar för personer 15–20 år (totalt 28 963 beslut) respektive 21 år och äldre (totalt 109 173 beslut), efter brott, år 2010.

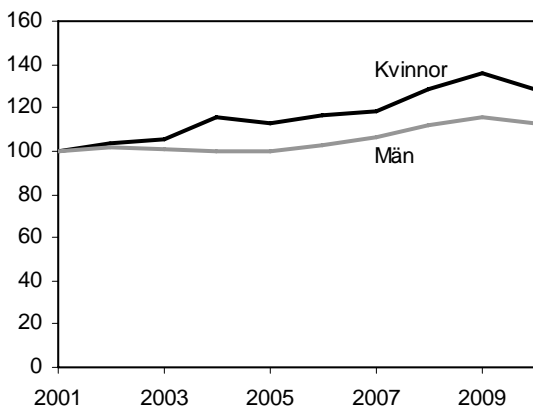
Ungdomar stod för en förhållandevis stor andel av lagföringsbeslut som innehöll olika typer av brott mot brottsbalkens 15 kap. till exempel missbruk av urkund samt beslut där biltillgrepp eller rån var huvudbrott. År 2010 utgjorde de lagförda 15–20-åringarna mellan 57 och 80 procent av samtliga lagföringsbeslut avseende dessa huvudbrott, medan de vuxna lagförda personerna (21 år och äldre) stod för en större andel av lagföringarna där skatte- och borgenärsbrott samt rattfylleri utgjorde huvudbrott (mellan 100 och 93 procent).

Figur 28. Andel (procent) lagföringsbeslut efter ålder och brottstyp, år 2010.

Kön

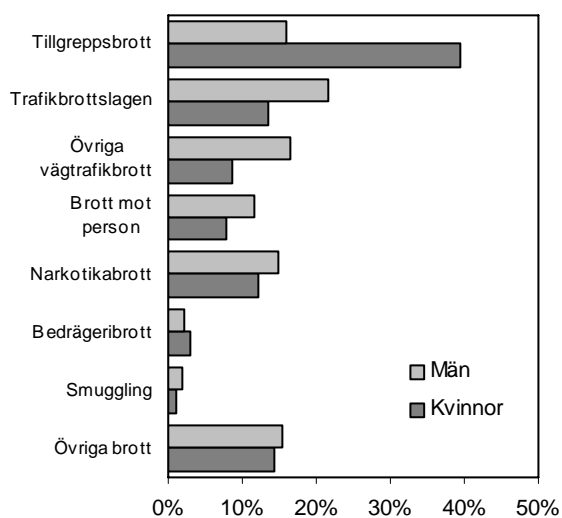
Majoriteten av samtliga lagföringsbeslut avser män. År 2010 uppgick antalet lagföringsbeslut gällande män till drygt 114 000 beslut, vilket är 83 procent av samtliga lagföringsbeslut. Lagföringsbeslut gällande kvinnor uppgick därmed till 24 100 beslut eller 17 procent under året. Under den senaste tioårsperioden har andelen lagföringsbeslut gällande kvinnor ökat successivt från 2001 fram till 2009 då andelen lagförda kvinnor uppgick till 18 procent. Andelen lagförda kvinnor har minskat marginellt med mindre än en halv procentenhet sedan föregående år.

Figur 29. Index över antalet lagföringar mot män respektive kvinnor per 100 000 i medelfolkmängden (straffmyndiga personer), åren 2001–2010 (2001=100).

De vanligaste huvudbrotten sett till *antalet* lagföringar bland kvinnor respektive män är tillgreppsbrott respektive brott mot trafikbrottslagen. Brott mot trafikbrottslagen är nästan dubbelt så vanliga som huvudbrott bland lagföringsbeslut som rör män (22 procent) än kvinnor (13 procent). Lagföringsbesluten

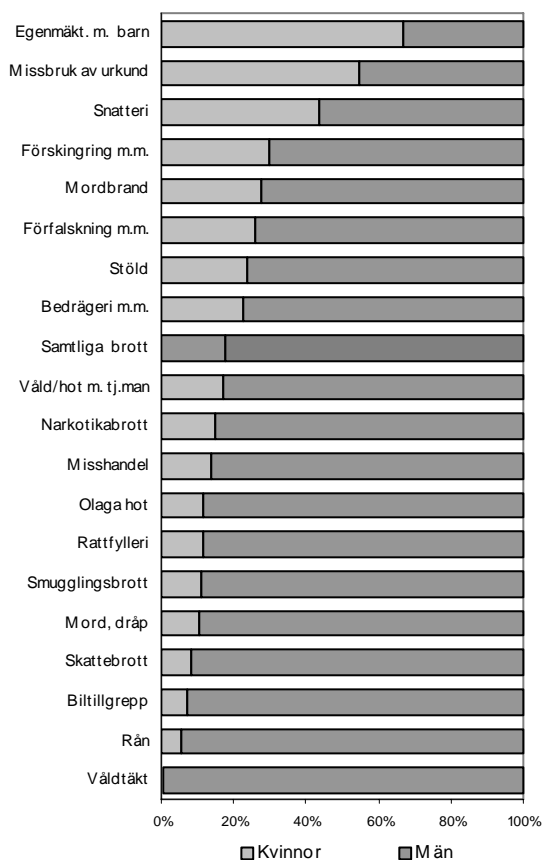
som rör män är mer spridda på flera olika brottstyper, medan kvinnors lagföringsbeslut är mer koncentrerade till ett fåtal brottstyper.

Figur 30. Andel (procent) lagföringar mot kvinnor (totalt 24 086 beslut) respektive mot män (totalt 114 049 beslut) för brott, efter huvudbrott, år 2010.

Om man i stället ser till de brottstyper där *andelen* lagföringsbeslut bland män respektive kvinnor av samtliga lagföringar är hög, framträder en något annorlunda bild. Kvinnornas andel av lagföringsbesluten är förhållandevis stor när huvudbrotten är till exempel egenmäktighet med barn, missbruk av urkund samt snatteri. Kvinnornas andel var i dessa lagföringsbeslut mellan 43 och 67 procent år 2010. Männens däremot står för en större andel av lagföringsbesluten när huvudbrottet framför allt är sexualbrott, rån (inkl. grovt rån) samt tillgrepp av fortskaffningsmedel. Minst 93 procent av samtliga lagföringsbeslut för dessa brottstyper år 2010 gällde män.

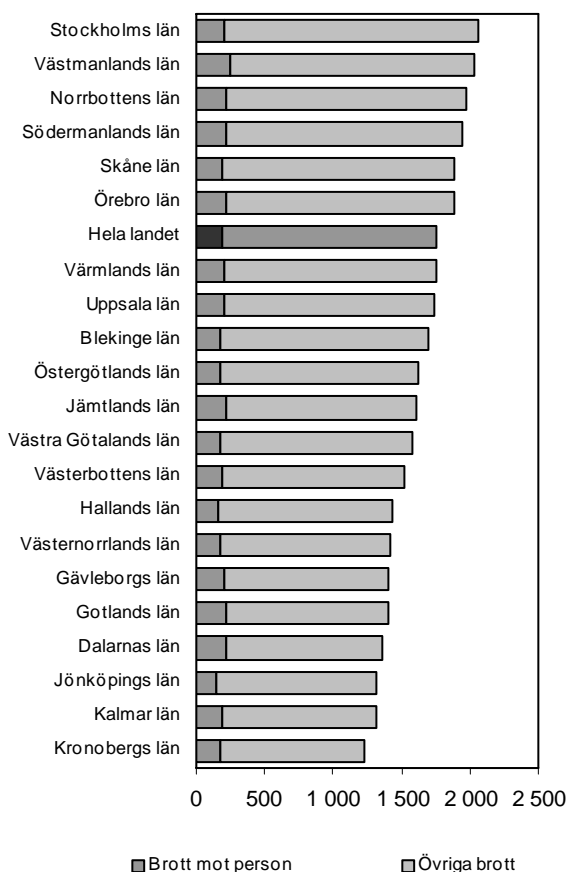

Figur 31. Andel (procent) lagföringsbeslut efter kön och brottstyp, år 2010.

Regionala variationer

År 2010 fattades i genomsnitt 1 760 lagföringsbeslut per 100 000 av medelfolkmängden. I förhållande till folkmängden hade *Stockholms län* det största antalet lagföringsbeslut med cirka 2 070 lagföringar per 100 000 invånare. Sedan följde *Västmanlands* och *Norrbottnens län*. I dessa tre län fattades år 2010 omkring 1 970 till 2 070 lagföringsbeslut per 100 000 av medelfolkmängden. Övriga län som låg över riksgenomsnittet var *Södermanlands*, *Skåne* och *Örebro län*. I dessa län uppgick antalet lagföringsbeslut per 100 000 av medelfolkmängden till mellan 1 880 och 1 940 beslut. Lägst antal lagföringar i relation till medelfolkmängden hade *Kronobergs*, *Kalmars* och *Jönköpings län*, med omkring 1 230–1 320 lagföringsbeslut per 100 000 invånare år 2010.

Jämfört med föregående år står *Gotlands* och *Kronobergs län* för de största ökningarna sett till antalet lagförda per 100 000 invånare. I dessa två län ökade antalet lagföringsbeslut relaterat till befolkningen med 18 respektive 10 procent. *Blekinge län* visade upp den största minskningen av antalet lagförda brott i förhållande till lagföringar per 100 000 invånare med en minskning på 12 procent. Övriga län visade upp förändringar på mindre än 9 procent jämför med året innan.

Figur 32. Antal lagföringsbeslut för brott mot person och övriga brott, per 100 000 av den straffmyndiga medelfolkmängden i länen, år 2010.

De regionala skillnaderna i antalet lagföringar varierar beroende på vilken lagförd brottslighet som avses. I lagföringar för *tillgrepsbrott* återfanns det största totala antalet i *Stockholms län* (8 140 lagföringsbeslut) *Västra Götalands län* (4 530 lagföringsbeslut) och *Skåne län* (4 050 lagföringsbeslut) år 2010. *Stockholms* och *Skåne län* hade även flest lagföringsbeslut för tillgrepsbrott när antalet beräknas per 100 000 invånare, (480 respektive 390 lagföringsbeslut per 100 000 invånare). När det gäller brott mot person hade samtliga tre storstadsregioner *Stockholms*, *Västra Götalands* och *Skåne län* det största antalet lagföringsbeslut med 3 380, 2 300 respektive 1 920 lagföringsbeslut (motsvarande mellan 170 och 200 lagföringsbeslut per 100 000 invånare) Resultaten ska tolkas mot bakgrund av att de tre storstadsregionerna tillsammans hade en straffmyndig befolkning på över 4 000 000 invånare år 2010. Ser man i stället till antalet lagföringsbeslut i förhållande till 100 000 straffmyndiga personer i länen hamnar *Västmanlands* och *Norrbottns län* högst med 250 respektive 220 lagföringsbeslut per 100 000 invånare för brott mot person. Det bör nämnas att en person oftast lagförs i den region där brottet har begåtts, men kan vara bosatt i en annan del av landet.

Statistikens innehåll

Lagförda personer

Med lagförda personer avses enskilda individer som lagförts under året. I tabellerna 470 och 471 finns en kolumn där varje enskild person redovisas en gång oavsett hur många lagföringsbeslut denne erhållit under året. Denna redovisning kallas i tabellerna för lagförda personer. I tidigare års publikationer

motsvaras detta av begreppet lagförda personer, nettoredovisat.

Lagföringsbeslut

I statistiken över lagförda personer redovisas de personer som av domstol eller åklagare bedömts vara skyldiga till brott. Statistiken omfattar beslut om fällande domar i tingsrätt och åklagarbeslut (utfärdade strafförelägganden och meddelade åtalsunderlåtelse). Även ordningsbot, som utfärdas av polis eller tull, är en typ av lagföring. Denna uppgift ingår dock inte i begreppen lagförda personer, lagföringsbeslut eller lagförda brott (se nedan).

När flera personer ingår i samma lagföring räknas varje enskild person som en enhet i statistiken. En och samma person kan dock lagföras vid flera tillfällen under ett år, och han eller hon räknas då flera gånger i statistiken över lagföringsbeslut. Statistiken redovisar därmed det totala antalet lagföringsbeslut som en enskild person erhållit under ett år. Begreppet lagföringsbeslut (lagföringar) benämns i tidigare års publikationer som lagförda personer, bruttoredovisat.

Med *domslut* (dom) avses en fällande dom i tingsrätt mot en person. Domsluten redovisas oavsett om de har överklagats eller vunnit laga kraft i tingsrätten. Ingen hänsyn tas i statistiken till eventuella ändringar i högre rättsinstans.

Med *åtalsunderlåtelse* avses beslut av åklagare att inte väcka åtal trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet. Skälet kan vara att personen samtidigt står åtalad för flera brott och att det underlåtna brottet inte anses ha någon ytterligare påverkan på straffpåföljden eller att personen är ung och brottet lindrigt.

Med *strafföreläggande* avses böter som utfärdas av åklagare. Från och med 1997 kan även villkorlig dom enskilt eller i kombination med böter utfärdas. Strafföreläggande kan endast utfärdas för brott där böter ingår i straffskalan. Endast strafförelägganden som godkänts av den förelagde ingår i redovisningen.

Ordningsbot är en typ av böter som utfärdas av polisen eller tullen. Förelägganden om ordningsbot rapporteras utan personuppgifter till Brå och redovisas därför separat i statistiken. Statistiken omfattar vidare enbart ordningsbotsförelägganden från polisen som godkänts av den bötfällda personen. Statistiken ger en allmän beskrivning av lagföringarnas fördelning efter huvudbrott, huvudpåföljd, fängelse tidens längd och den regionala fördelningen av lagföringarna. De lagförda personerna redovisas efter antal tidigare lagföringar, ålder och kön samt huvudbrott och huvudpåföljd i lagföringen.

Lagförda brott

I varje lagföringsbeslut ingår ett eller flera lagförda brott. Samtliga lagförda brott redovisas i statistiken över lagförda brott. Då statistiken bygger på lagföringsbeslut innebär det att om flera personer lagförs för samma gärning kommer det att räknas som ett brott för varje lagförd person i statistiken. Denna redovisning motsvaras närmast av statistiken över brottsdeltaganden i brottsstatistiken.

Kategorisering av brott

Brottsredovisningen omfattar samtliga rikstäckande författningar, såväl balkbrott (brottsbalken, miljöbalken m.m.), som brott mot specialstraffrättsliga författningar. I lagföringsstatistiken ingår därmed även brott som inte redovisas i statistiken över anmälda brott. Det är i huvudsak fråga om vägtrafikbrott och andra lindriga bötesbrott. Försök, förberedelse, anstiftan och stämpling av brott redovisas som fullbordade brott under respektive brott.

Brottsredovisningen utgår från det strafflagrum (författning, kapitel, paragraf, stycke, punkt) som angivits på domslutet, det utfärdade strafföreläggandet eller den meddelade åtalsunderlåtelser. Klassificeringen av brott grundar sig således helt på den gällande lagstiftningen. Uppgifter om omständigheter kring brottet, till exempel offrets kön eller relation till gärningspersonen ingår därför inte i redovisningen, till skillnad från brottsstatistiken. De brottstyper som presenteras i denna rapport är ett urval av samtliga lagrum.

Fullständig statistik finns tillgänglig hos Brå.

En person kan i ett och samma beslut dömas för flera brott. För huvuddelen av dessa fall utdöms en gemensam påföljd för samtliga brott. Men i vissa fall dömer domstolen ut en påföljd för ett brott och en annan påföljd för den övriga brottsligheten i domen. För att man i statistiken på ett enkelt sätt ska kunna redovisa vilka påföljder som följer på olika brott, tillämpas en så kallad huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincip. Denna princip innebär att endast det grövsta brottet (sett till straffskalan) och den mest ingripande påföljden redovisas i statistiken (se avsnittet Definitioner och begrepp).

Regional fördelning

Statistiken över personer lagförda för brott redovisas för hela landet och efter län. Indelningen efter län bygger på den geografiska placeringen av den tingsrätt eller åklagarmyndighet som har tagit beslutet om lagföring. Huvudregeln är att ett mål tas upp vid den tingsrätt eller åklagarmyndighet som finns i det område där brottet är begånget. Statistik indelad efter åklagarmyndighet och tingsrätt redovisas inte i denna rapport, men finns tillgänglig hos Brå.

Insamling och bearbetning

Registreringen vid åklagarkammarna och domstolarna utgör underlaget för statistiken över personer lagförda för brott.

Uppgifter om domar samlas in av Rikspolisstyrelsen (RPS) via domstolarnas ärendehanteringssystem (Vera). Materialet sänds till Brå veckovis på elektronisk väg. Uppgifter om strafförelägganden och åtalsunderlåtelse samlas in från Åklagarmyndigheten (ÅM) via åklagarväsendets system för strafförelägganden respektive åtalsunderlåtelse (Cåbra). Materialet skickas på elektronisk väg till Brå dagligen.

Hos Brå görs olika kontroller, kompletteringar och rättningar av materialet innan uppgifterna sammanställs till statistik.

Jämförelser över tid

Statistik över personer lagförda för brott har förts sedan 1830-talet. Åtskilliga förändringar inom rättsväsendet har skett under åren. Nedan följer en sammanställning av några förändringar inom rättsväsendet och av statistikrutiner sedan år 1987 som i högre eller lägre grad har påverkat statistiken över personer lagförda för brott. Denna redogörelse gör dock inga anspråk på att vara uttömmande, utan det finns flera andra faktorer som påverkar jämförbarheten och tolkningen av statistiken. Vissa faktorer beskrivs i kapitlet Läsanvisningar och teckenförklaringar till tabellerna i rapporten *Kriminalstatistik 2010*.

I samband med produktionen av 2010 års statistik har ett antal nya tidsserietabeller tagits fram. Dessa finns till nedladdning på Brås hemsida www.bra.se.

I de fall både dagsböter och penningbot har dömts ut för ett antal brott i samma dom och det utifrån domen inte går att skilja på vilken påföljd som hör till vilket brott har detta, från och med 2010 års lagföringsstatistik, lösts genom att penningboten kopplas slumpmässigt till ett av de brott i lagföringen som har penningbot i straffskalan. Förändringen kan ha viss påverkan på tabeller som redovisar bötespåföljd (framför allt tabellerna 500, 500B och 500C).

Inför 2010 års produktion har en korrigerings gjorts av tabellerna 500, 500B och 500C. Tidigare har tabellerna inte redovisat bipåföljder i de fall både dagsböter och penningböter utdömts i samma lagföring. Från och med 2010 års statistik redovisas även bipåföljden i dessa fall. Bortfallet har under tidigare år varit marginellt varför ingen korrigerings bakåt i tiden har gjorts.

Inför 2010 års produktion genomförde Brå en översyn av straffskalor i statistiksystemet. En del förändringar i straffskalor i statistiksystemet har gjorts men påverkan på huvudbrottsbestämningen antas vara marginell.

I 2009 års statistik byttes begreppet lagförda personer (brutto) och lagförda personer (netto) mot lagföringsbeslut och lagförda personer. Detta har ingen påverkan på jämförbarheten. Däremot är dessa begrepp mer pedagogiska och gör statistiken mer lättförståelig.

I samband med produktionen av lagföringsstatistiken 2009 redovisades flertalet tabeller uppdelade efter kön. Det innebär att de flesta tabeller nu redovisas både för samtliga personer och för lagförda kvinnor respektive lagförda män. År 2009 omarbetades tabeller över lagföringar fördelat på åklagarkammare respektive tingsrätter. Detta gjordes för att underlätta jämförelser mellan olika åklagarkammare respektive tingsrätter. Tabellerna finns till nedladdning på brås hemsida www.bra.se.

Uppgifter till lagföringsstatistiken inkommer löpande till Brå från Åklagarmyndigheten och domstolarna. Det kan i överföringen och hanteringen av uppgifter ta en viss tid från att ett beslut fattas till dess att det kommer till Brå. Det skapar en viss eftersläpning. Lagföringar som beslutas sent under året inkommer först

under nästkommande år. Tidigare år har statistiken producerats vid en viss tid och när tabellerna har kontrollerats har en markering gjorts som visar vilka beslut som tillhör populationen. Från och med 2009 års statistik har i stället fastslagits att de beslut gällande föregående år som har inkommit före den 31 mars följande år ska ingå i lagföringsstatistiken för föregående år. Denna ändring av rutinerna kommer endast att ha en marginell påverkan på statistiken.

Under tidigare år har livstidsdömda inkluderats när medelstrafftiden för fängelsedömda har beräknats. Livstidsdömda fick då ett värde på tio år. Från och med 2009 har livstidsdömda tagits bort vid beräkningen av medelstrafftiden. Anledningen till denna förändring är att livstidsdomen i praktiken innebär en betydligt längre tid än tio år; däremot är det svårt att säga hur lång medelstrafftiden för en livstidsdom är, då detta kan variera kraftigt från år till år. Vid jämförelse av medelstrafftiden när det gäller fängelsedomar för samtliga brott har detta endast en marginell betydelse. Däremot påverkas jämförelsemöjligheten då det gäller morddömda eftersom majoriteten av alla livstidsdömda återfinns inom denna population.

Ett antal tabeller har från och med 2009 års statistik fått en lägre detaljeringsgrad när det gäller brottsredovisningen än tidigare. Det berör framför allt tabeller för beslut om slutna ungdomsvård. Anledningen till denna förändring är främst att öka sekretessen för de personer det gäller eftersom det handlar om tabeller med många låga tal där det finns risk för att enskilda individer kan bli utpekade. Förändringen kan i vissa fall leda till att jämförelsen över år kan bli sämre.

Under år 2007 införde Åklagarmyndigheten ett nytt ärendesystem (Cåbra) som ersatte åklagarnas tidigare ärendesystem (Brådis och Envis). Systemomläggningen påbörjades i februari 2007 och skedde successivt i olika åklagarkammare fram till juni 2007. Syftet med omläggningen var att ytterligare effektivisera åklagarverksamheten. Uppgifter från både de gamla systemen och det nya systemet ligger till grund för statistiken över lagförda personer. Denna systemomläggning kan ha påverkat statistiken över lagföringsbeslut år 2007 och därmed jämförbarheten med tidigare år. Analyser av statistiken samt de tester som genomförts under hela införandefasen tyder dock på att systemomläggningen generellt sett endast kan ha haft en marginell påverkan på statistiken. (Mer utförlig information om statistikomläggningen kan beställas från enheten för rättsstatistik på Brå.)

Den 1 januari 2007 infördes ändringar i reglerna om ingripande mot och behandling av unga lagöverträdare. Syftet med dessa ändringar var att vidareutveckla och förbättra påföljdssystemet för unga i åldern 15–21 år som gjort sig skyldiga till brott. Ändringarna innebär bland annat att tillämpningen av påföljden vård inom socialtjänsten tydligare inriktas på unga med särskilt behov av vård. Denna avgränsning synliggjordes genom att påföljden bytte beteckning till *Ungdomsvård*. Ändringarna innebär samtidigt att *Ungdomstjänst* infördes som en ny fristående påföljd för unga lagöverträdare under 21 år. Påföljden, som liksom tidigare, avser oavlönat arbete samt annan särskild ordnad verksamhet i lägst 20 och högst 150 timmar, får endast dömas ut om den unge godkänner påföljden och det saknas grund för att döma till ungdomsvård. Syftet är att påföljden ungdomstjänst ska kunna ersätta högre bötesstraff, kortare frihetsberövanden och, när det är lämpligt, ungdomsvård. I valet mellan böter och ungdomstjänst ska det senare normalt väljas om det inte anses för ingripande. Om den unge är över 18 år får dock ungdomstjänst endast dömas ut om särskilda skäl finns.

Den 1 april 2005 trädde en ny sexualbrottslagstiftning (6 kap. BrB) i kraft. Syftet med den nya lagstiftningen är dels att ytterligare förstärka och tydliggöra varje människas absoluta rätt till sexuell integritet och självbestämmande, dels att på olika sätt lyfta fram och förstärka skyddet för barn och ungdomar som utsätts för sexuella kränkningar. Den nya lagstiftningen innebär väsentliga ändringar i flera bestämmelser, men också tillkomst av helt nya bestämmelser. Bland annat har begreppet våldtäkt utvidgats till att omfatta de så kallade utnyttjandefallen, och kravet på tvång har satts lägre. Det innebär dels att gärningar som tidigare bedömdes som sexuellt utnyttjande i stället bedöms som våldtäkt, dels att tillämpningsområdet för när en våldtäkt kan bedömas som grov utvidgats. Dessutom stadgas att en våldtäkt som begås av flera personer i normalfallet ska bedömas som grov. Bestämmelsen sexuellt tvång kvarstår och ska tillämpas när förutsättningarna för våldtäkt inte är uppfyllda, medan den tidigare bestämmelsen sexuellt utnyttjande ändras till att enbart avse utnyttjande av personer som befinner sig i beroendeställning till gärningspersonen.

Genom lagstiftningen upphävdes även lagen (1998:408) om förbud mot köp av sexuella tjänster. Den ersattes av en ny straffbestämmelse i brottsbalkens sjätte kapitel, köp av sexuell tjänst (11 §). Utöver att straffbelägga den som skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse utvidgades bestämmelsen till att även

straffbelägga den som nyttjar en sådan förbindelse som betalats av någon annan. Nämnda och övriga ändringar i lagstiftningen innebär att man inte utan vidare kan jämföra antalet lagförda för olika sexualbrott år 2005 med tidigare år.

Den nya lagstiftningen innehåller vidare fyra nya straffbestämmelser för sexualbrott som riktar sig mot barn. Bestämmelsen *våldtäkt mot barn* (4 §) tar sikte på de allra allvarligaste brotten mot barn och det ställs inte längre några krav på att hot eller våld har använts vid övergreppet. Bestämmelsen *sexuellt utnyttjande av barn* (5 §) reglerar sådana fall av våldtäkt mot barn som med hänsyn till omständigheterna är mindre allvarliga, och bestämmelsen *sexuellt övergrepp mot barn* (6 §) avser andra sexuella handlingar mot barn än som avses i bestämmelserna om våldtäkt respektive sexuellt utnyttjande av barn. Dessutom tillkom en ny bestämmelse, *sexuellt utnyttjande av barn för sexuell posering* (8 §), som straffbelägger gärningar där någon främjar eller utnyttjar barn för detta ändamål.

Från och med år 2004 erhåller RI-systemet på Rikspolisstyrelsen (RPS), som är det system som förmedlar information från domstolarna till Brå, uppgifter om domar och slutliga beslut från Domstolsverkets nya verksamhetssystem för handläggning av domar i tingsrätt. Det nya systemet, kallat Vera, ersätter det tidigare MÅHS-systemet. Enligt tester som gjorts har systemskiftet inte haft någon påverkan på statistiken över lagförda personer.

Under år 2002 inrapporterades vissa felaktigheter i de åtalsunderlåtelse som rörde narkotikabrott. En del ärenden som avsåg ringa narkotikabrott kom – på grund av ett fel i åklagarnas ärendehanteringssystem Brådis – att inrapporteras som narkotikabrott av normalgraden. Den felaktiga inrapporteringen har medfört att lagföringsstatistiken för år 2002 överskattar antalet personer som meddelats åtalsunderlåtelse för *narkotikabrott av normalgraden* på bekostnad av motsvarande antal för *ringa narkotikabrott*. Åtalsunderlåtelse som rör övriga typer av huvudbrott har påverkats obetydligt av felaktigheterna och felrapporteringen har ingen påverkan alls på antalet meddelade åtalsunderlåtelse totalt sett⁴. Felaktigheterna har genom Åklagarmyndighetens försorg kunnat åtgärdas, och tabeller med korrigerade uppgifter kan beställas från Brå.

År 2002 ökade antalet utfärdade och godkända strafförelägganden från tullverksåklagare med 84 procent jämfört med närmast föregående år. Ökningen var i huvudsak av systemtekniskt slag och kan förklaras av att tullens system för föreläggande av ordningsbot inte fungerade tillfredsställande under året. Detta medförde att man tillfälligtvis var tvungen att utfärda strafförelägganden för brott som vanligtvis beivras med ordningsbot (t.ex. ringa tullbrott). Såväl ökningen av antalet utfärdade och godkända strafförelägganden år 2002 som stora delar av nedgången i antalet strafförelägganden 2003, bör tolkas mot bakgrund av den systemtekniska förändringen vid tullen år 2002.

Den 1 januari 2001 infördes den nya lagen om straff för smuggling, som ersatte den tidigare varusmuggningslagen. Införandet av lagen innebär inga större förändringar i statistiken över lagförda personer. Genom den nya lagen kan vissa brott, bland annat smuggling av narkotika, särredovisas i statistiken.

Från och med år 2000 levereras uppgifter om åtalsunderlåtelse på elektronisk väg direkt från Åklagarmyndigheten (ÅM), i stället för som tidigare via Rikspolisstyrelsen (RPS). De två viktigaste effekterna av denna omläggning är att statistiken över åtalsunderlåtelse kom att omfatta samtliga författningar och att definitionen av en åtalsunderlåtelse förändrades något.⁵

År 1999 kom ordningsbottsinstitutet att utökas med brott mot ett större antal författningar. Utvidningen påverkar antalet utfärdade ordningsbottsörelägganden, men har även betydelse för antalet utfärdade strafförelägganden, eftersom brott som tidigare skulle ha medfört strafföreläggande i och med utvidgningen i stället beivras genom ordningsbot. Utöver utvidgningen 1999 har mindre tillägg i institutet skett under åren.

År 1999 tillkom flera nya påföljder: villkorlig dom förenat med samhällstjänst, överlämnande till vård inom socialtjänsten förenat med ungdomstjänst och slutna ungdomsvård. Tillkomsten av påföljden slutna

⁴ För mer information se *Kriminalstatistik 2003*.

⁵ För mer information se *Kriminalstatistik 2000*.

ungdomsvård innebär att antalet ungdomar dömda till fängelse inte utan vidare kan jämföras med tidigare år.

År 1998 införde åklagarkamrarna successivt ett nytt redovisningssystem (EnVis). Uppgifterna om straff-förelägganden samlas i och med detta in av Åklagarmyndigheten på elektronisk väg för vidare leverans till Brå. Den elektroniska distribueringen av data medför att Brå erhåller uppgifter om godkända strafförelägganden snabbare än tidigare, vilket i sin tur har viss påverkan på antalet strafförelägganden i statistiken (se ovan).

År 1997 infördes möjligheten att utfärda villkorlig dom, enskilt eller i kombination med böter, genom strafföreläggande.

År 1994 övertog Brå ansvaret för själva bearbetningen och produktionen av kriminalstatistiken från Statistiska centralbyrån (SCB). Ett nytt produktionssystem med en relationsdatabas byggdes upp, och något förändrade statistikrutiner jämfört med tidigare infördes. Omläggningen har påverkat statistiken marginellt. I och med övertagandet kom dock principen för val av huvudpåföljd att ändras något, så till vida att förordnanden i förhållande till övriga påföljder kom att rangordnas lägre än vid SCB. Förändringen innebär att förordnanden i lägre grad väljs som huvudpåföljd i statistiken jämfört med tidigare när statistiken producerades av SCB.

År 1994 införde domstolarna successivt ett nytt ärendehanteringssystem (MÅHS). Tidigare hade domstolarna skickat kopior på domar till RPS, som gjorde en optisk inläsning av domarna. Med införandet av det nya systemet kom domstoluppgifterna i stället att registreras maskinellt, vilket innebar att de fel som tidigare orsakats av den optiska inläsningen försvann.

År 1990 (och t.o.m. år 2000) upphörde redovisningen av åtalsunderlåtelse mot vissa författningar, jämfört med perioden 1979–1989. Det är framför allt åtalsunderlåtelse för vissa lindriga brott (framför allt mot vägtrafikförfattningar) som man upphörde att redovisa under åren 1990–2000.

Från och med 1987 redovisas endast de under statistikåret utfärdade strafförelägganden som har godkänts av den förelagde personen. Tidigare utgick redovisningen från utfärdade strafförelägganden under statistikåret, oavsett om de var godkända eller inte. Förändringen medför att något färre strafförelägganden än under tidigare år redovisas.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, utredningsverksamhet, debatt och forskning.

Brå:s statistikenhet sammanställer och presenterar, utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, årligen cirka 400 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brå:s webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser, samt i de två publikationerna *Kriminalstatistik* och *Narkotikastatistik*.

Statistik över anmälda och uppklarade brott har förts från år 1950. Statistik över personer misstänkta för brott har förts från år 1975. Sedan 1995 ansvarar Brå för och publicerar den officiella kriminalstatistiken, dessförinnan gjordes det av Statistiska centralbyrån.